

DODATEK TYGODNIOWY

do Gazety Lwowskiej.

Prenumerata na „Dodatek Tygodniowy“ osobno wynosi rocznie: w miejscu 4 zł., z przesyłką pocztową 5 zł. wal. austr.

Nr 20.

Dnia 16. Maja 1868.

Główne miasta w Galicyi.

(Ciąg dalszy. — Ob. nr. 17., 18. i 19.)

Na wiosnę który iedno z poddanych wsi przy lasach, tak szlacheckich iako y król. owce chowa, każdy powinien dawać barana y iagnie, ser pod iesień, iak to Ruś zowie wikar y pstrągów płatnych 4. Kiedy żer zrodzi, powinni się zewsząd, kto chce gnać na paszą świnię do lasów, w zamku wpisować, a dawać powinni dziesiątą świnię albo wieprza, które wybieranie świni zagonem nazwano, a ten zagon ma się odprawować pod iesień, kiedy iusz śniegi zapadają, na który wszyscy mieszczanie Haliccy y Załukiewscy *manu armata*, za obwieśzczeniem urzędu zamkowego, *nemine excepto* pod winą *arbitrii Capitanei*, przy których y sioła ruszyć się powinni. Za wtargnieniem Hana tatars. tak rok, kraie Pokuckie w popiół obrócone są: iakosz wszystkie wsi do Sstwa należące, iedne *funditus*, ile co na szlaku zniesione ze wszystkim, w drugich mało co ludzi, dobytku y domów zostało; zaczym intrata szczupleysza być musi.“

Andrzej Potocki, starosta halicki, warownię Halicką, mocno podupadłą, jak świadczy uchwała sejmu z r. 1658 „własnym kosztem z gruntu restaurował, mury nowe wystawił y szaniecami, wałami, reduktami, trybem cudzoziemskim obwiódł, na co koszt niemały ważył i przeto do uznania kosztu tego naznaczamy komisarzów.“

W lustracyi r. 1661 sporządzonej stan twierdzy Halickiej opisany jest jak następuje:

„Zastaliśmy przymurowanego muru łokci 179, zosobna szaniec nowy przy bramie starey darnowany, *in circumferentia* łokci 175, drugi szaniec nowy pod nową bramą, *in circumferentia* łokci 132, armaty y dział 20, moździerzów 2, hakownic 30, szmigownic 2, prochów w beczkach, granatów, kul ognistych y inszych kul do różny armaty, lontów y inszych potrzeb woiennych *magnum numerum* widzieliśmy. Postanawiamy lunary, t. i. szafarzów, których będzie *officium* o wszystkich prowentach zawiadywać, disponować y szafować. *Percepta* nie na co inszego obracane być mają, tylko *pro sola munitione civitatis* na naprawę wałów, baszt, parkanów, sposobienie armaty, prochów, kul y inszych potrzeb do obrony należących, czego dozór woytowi nakazaliśmy: Każdey ćwierci roku aby na ratuszu przed urzędem liczbę czynili, a gdy rok przydzie przed Sstą.

Gisserla: Wezwany gisernik opowiedział że palą węgle w lasach JKM. a żelazo zaciągają skąd inąd, bo rudy w Sstwie, których iest 5, niewystarczą. Rzemieślnik robi kule, granaty, działa, kotły; czeladzi 6 trzeba. Ulało się 6000 kul przez 8 niedziel bez półtoraset, które się do zamku obracają. Gdy P. Ssta skończy fortecę, a miałyby te gisserią *exercere*, aby od tego proyentu płacił quartę do skarbu.“

W r. 1765 należało starostwo Halickie do Franciszka Ksaw. Branickiego, wówczas Podstolego koronnego. Według lustracyi z tegoż roku było w Haliczu „gospodarzów w mieście chrześcian 120, karaimów 16, żydów 36. Domów 54, domków 110, cerkwi 3. Katoicy corocznie podwód ośm, karaimy siedm za rozkazem dworskim odbywać powinni.“

Niosło podówczas starostwo Halickie dochodu rocznego *dempta expensa* zł. 58.588 gr. 1. Branicki ustąpił starostwo Halickie Józefowi Potockiemu, staroście Czorsztyńskiemu. Warownia Halicka w bardzo już podupadłym wówczas znajdowała się stanie, jak widać z inwentarza sporządzonego w r. 1767:

„Zamek w koło murem z basztami obwiedziony; te, jedne przez rewolucye zdezelowane, drugie od starości porysowane. Brama w murze bez żadnego zamknięcia; za nią po prawey ręce officyna z drzewa, facyata z herbem Pilawa, na rogu baszta czyli wieża *ad praesens* szlachecka, *ante* skarbiec, porysowana, schody pogniły; koło muru kaplica, znaczney reperacyi potrzebująca, do tey archiwa grodzkie i ziemskie przymurowane; na rogu od Dniestru baszta gdzie *quondam* sądowe izby bywały; sklepy trzy murowane dobre i suche. Przedmie-

ście Kałuskie, ulice: Ruska, Kozirynek, Podzamecze, Zaparkanie; bożnice: żydowska i karaimska z drzewa; ratusz pośród rynku z drzewa.“

Opuszczony z czasem zamek Halicki niszczał coraz bardziej i w gruzy się rosypywał, po zajęciu Galicji przez rząd austayacki. Wreszcie postanowieniem gubernialnem z dnia 18. marca 1796 rozkazano magistratowi miasta Halicza rozebrać część murów zamku wedle planu przez komisję techniczną rządową wskazanego, a na opędzenie kosztów przy tem poniesionych, dozwolono magistratowi zabrać materyał pozostały przy rozebraniu murów. Zniesienie tej części zamku odbywało się pod kierunkiem delegowanego ku temu przez urząd obwodowy inżyniera rządowego Heegersteina. W kwietniu roku 1858 zapadła się wschodnia część pozostałych murów. Przy zwaleniu się tej części ruin odkrył się otwór prowadzący do lochów podziemnych, a mianowicie do dwupiętrowej piwnicy, z której dalsze rozchodzą się lochy podziemne.

Dochód w gotowych pieniądzech z miasta Halicza, podczas zajęcia starostwa przez rząd austyacki jak świadczy poniższy wyciąg z ostatniej lustracyi z roku 1767 był następujący:

Miasto Halicz nad rzekami Dniestrem i Łukwią lokowane, podług praw i przywilejów swoich od wszelkich danin i powinności wolne płaci czynsz roczny staroście:	zł. pol.
Od mieszczan chrześcian	20
Od żydów na Podzameczu	20
Od cechu szewskiego	3
Od duchownych trzech Halickich a fl. 1. w dawnych inwentarzach jest wzmiankowana powinność lecz ci od lat kilkunastu nie nie dają.	

Rzeźnicy miejscy Haliccy za łój corocznie do prowentu staroście wnosić powinni zł. 96, teraz do arendy miejskiej przyłączono.

Arędy browarnej w mieście Haliczu z przedmieściami, wsią Załukwią, dwoma młynami, karczną za Dniestrem, spasnym, przewozem na Dniestrze, mostowem od mieszczan subarendowanym rocznego prowentu podług kontraktu arędującego	16.500
Suma	16.543
etc. etc.	

Expens pieniężna:

JMX. Proboszczowi Halickiemu podług ugody	500
Mieszczanom Halickim za propinację	400
Tymże za most Borowy, którego procent do arendy miejskiej Halickiej przyłączony, płacono przez lat dużo z kasy starościńskiej	64
etc. etc. Datum w grodzie Starostwa Halickiego w dniach ostatnich miesiąca marca 1767 roku.	

Gdy Starostwo Halickie przez rząd austyacki zabrane i do dóbr kameralnych przyłączone zostało, upominała się usilnie o zwrot tegoż ostatnia właścicielka kasztelanowa Kamieńska z Potockich Kossakowska i uzyskała tyle, iż jej napowrót starostwo to w dożywotne oddano posiadanie. Następnie kupił na własność Halicz metropolita Lwowski Angiełłowicz, odtąd też prawo patronatu i prezentowania proboszczów obrz. łac. przysłuża Lwowskiemu matropolicie unickiemu. Starożytną na łokieć w ziemię osiadłą cerkiew Halicką odnowił tenże metropolita Angiełłowicz w początku bieżącego stulecia.

Używający mnogich za czasów Rzeczypospolitej polskiej przywilejów, wraz z upadkiem tejże podupadał ciągle i Halicz, coraz nędzniejszą stając się mieściną. Przejeżdżający tędy Józef Rohrer, w opisie

swojej podróży *) powiada o Haliczu: *Halitsch, ein wahres Judennest*. Wspomina też o osobnej dzielnicy zamieszkałej przez Karaimów, *Karaimengasse*, którzy tworzyli osobną gminę, mieli swą szkołę i swój osobny smętarz. Małe ich domki odznaczały się odrębnym kształtem i budową. Zamieszkali tutaj karaimi utrzymują iż przyszedłszy do Polski z Tatarami pozostali jeńcami u Polaków i tym sposobem stale w Polsce osiedli.

W szacownym i jedynym w swoim rodzaju zbiorze materiałów odnoszących się do statystyki, geografii i dziejów krajowych, p. Antoniego Sznajdera, który to zbiór właściciel z uprzejmością badacza umiającego ocenić właściwy cel i użyteczność zbiorów podobnych, chętnie otwiera dla każdego chcącego naukowe czynić poszukiwania, znalazłem ciekawy spis przywilejów, będących niegdyś własnością miasta Halicza, który tutaj załączam, albowiem może on być użyteczną skazówką do odszukania dokumentów, które w biegu czasu rozmaite przechodząc koleje zaginać mogły.

Konsygnacya

przywilejów oblatowanych i innych dokumentów, które niżej podpisanemu w roku 1791 przez Jana Herkorporca, podówczas wójta miasta Halicza żyjącego, teraz zaś zmarłego assessora magistratu oddane były bez rewersu, dnia 5. Julii 1806 sporządzona.

Kopia widimowana oblaty przywilejów Jana Króla na wolny wrąb do lasów starostwa Halickiego. A. D. 1743.

Rewers protokołu cyrkularnego Stryjskiego urzędu bez daty, na oddaną tegoż przywileju oblatę.

Oblata przywilejów króla Sigismunda III. in Cstro. Hal. 1595.

Oblata przywileju Jana Kazimierza in Cstr. Hal. 1649.

Oblata przywileju króla Władysława in Cstr. Hal. 1765.

Oblata przywileju Władysława króla in Cstr. Hal. 1765.

Oblata przywileju Władysława króla in Cstr. Hal. 1765.

Oblata przywileju króla Jana in Cstr. Hal. 1743.

Oblata przywileju konfirmacyi Stanisława Augusta in Cstr. Hal. 1765.

Oblata przywileju konfirmacyi Stanisława Augusta in Cstr. Hal. 1765.

Kopia prosta oblaty przywilejów konfirmacyi in Cstr. Hal. 1765.

Oblata przywileju *salvi conductis* króla Sigismunda in Cstr. Hal. 1612.

Oblata przywileju służącego konwentowi Franciszkańskiemu króla Sigismunda in Cstr. Hal. 1641.

Oblata przywileju służącego konwentowi Franciszkańskiemu króla Sigismunda in Cstr. Hal. 1641.

Oblata przywileju króla Sigismunda na pole pobereże konwentowi Franciszkańskiemu służącego, in Cstr. Hal. 1612.

Wypis prosty z przywilejów Jana III. króla.

Sumaryusz papierów do Lwowa przez dawny urząd miejski oddanych w roku 1777.

Kwit fiskalny na też oddane papiery.

Komplanacya miasta Halicza z Sieniawskim, Sst. Hal. in Cro. Hal. 1775.

Podawczy list de dto. 4 Lutego 1776.

Lustracya in Cro. Hal. 1663.

dtto. dtto. 1749.

*) *Rohrer Bemerkungen an seiner Reise von der türkischen Grenze neben die Bukowina durch Ost- und West-Galizien*. Wyd. w Wiedniu r. 1804.

Ordynacya mieszczan in pr. Hal. 1750.

Lustracya in Cro. Hal. 1663.

dtto. dtto. dtto.

dtto. dtto. dtto.

Excerpt lustracyi 1628.

Excerpt lustracyi 1556.

Lustracya in Cro. Hal. 1725.

Excerpt lustracyi in Cro. Hal. 1767.

Dekret remissionis z Dominikanami Halic. de A. 1778.

Dekret kompromisalny między mieszczanami Hal. y Jabłonowskim dziedzicem Popławnik o grunt Ostrowiec na Bykowie.

Dekret remissionis z Franciszkanami Hal. 1778.

Dekret remissionis z proboszczem Hal. 1778.

Ordynacya mieszczan z r. 1664.

Ordynacya mieszczan wypis 1664.

Sumaryuszów różnych sztuk 6.

Dekret z Niewęgłowskim in Cstr. Hal. 1774.

Kwit od tegoż Niewęgłowskiego dtto. 1791.

Kontrakt arendowny między miastem y wójtem Ostrowskim de Anno 1762.

Skryptu oblaty danego przez mieszczan żydom arendarzom in Cstr. Hal. 1773.

Kontraktów na propinacyę między żydami y mieszczanami 13.

Dokumentów granicznych 7.

Rewers protokołu cyrkular. Stryjsk. dtto. 7. 8^{bris} 1797 na oddanie granicznych dokumentów sztuk 10.

Różnych dokumentów prostych i oblatowanych 27.

Różnych regestrów percepty expensy dawnych 15.

Razem wszystkich dokumentów sztuk 109.

P. Ziolkiewicz.

Obecnie liczy Halicz wedle ostatniego urzędowego spisu ludności z r. 1857 mieszkańców obrz. łac. 558, obrz. gr. 1521, ormian 4, lutra 1, żydów 826, ogółem ludności 2910, domów mieszkalnych 500. W żyznej położony glebie, na szlaku kolei żelaznej Lwowsko - Czerniowieckiej, posiada Halicz wszelkie warunki wzrostu pod względem przemysłowym i handlowym. W około ciągną się bujne pasze naddniestrzańskie, ztąd zaczyna się już uprawa tytoniu i kukurudzy, Dniestr spławny stanowi wodną drogę wywozu płodów tutejszej okolicy do Odesy i Morza Czarnego. Z powodu pobliza Dniestru kwitnęło tu niegdyś rybołostwo. Mieszczanie Haliccy w XVII. wieku prowadzili handel rybami solonemi do Lwowa, gdzie takowe sprzedawali w rynku naprzeciw kamienicy arcybiskupiej.

Ale o starożytnej przeszłości miasta świadczą już dzisiaj tylko wspaniałe reszty ruin na szczycie góry, nad miastem, której stopy okrąża murowany gościniec Stanisławowski. W r. 1828 znaleziono w mogile pobliskiej duży obosieczny miecz ofiarniczy, okryty rdzą zielonkowatą, oddany przez księcia Adama Lubomirskiego do muzeum zakładu nar. im. Ossolińskich, gdzie go lubownicy zabytków starożytnych oglądać mogą.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Sprostowanie.

W Nr. 19. Dodat. tyg. na stronie 88, szpalta pierwsza w wierszu 11 od dołu, po słowach: *Pierwszym arcybiskupem halickim obrz. łac.*, należy dodać po wznowieniu metropolii pomienioną bullą.

Statystyka krajowa.

Zakłady dobroczynności.

(Ciąg dalszy. — Ob. nr. 19.)

IV.

Zakłady ubogich.

W Telaezu fundacya do zaopatrywania ubogich, utworzona w r. 1850 przez ks. Ignacego Szafrąńskiego tamtejszego proboszcza obrz. gr. kt. Majątek zakładowy tej fundacyi, zostającej pod zarządem miejscowego proboszcza obrz. gr. kt. wynosi 630 zł. Dochód ostatniego roku 25 zł. 20 c. w. a.

W Strzeliskach nowych w powiecie Bóbrka, fundusz zaopatrzenia dla czterech ubogich miejscowych utworzony w r. 1820 przez Stanisława Piotrowskiego, niegdyś dziedzica tych dóbr. Majątek zakładowy wynosi 1800 zł. w obligacyach a dochód ostatniego roku 94 zł. 50 c. Funduszem tym zawiaduje proboszcz miejscowy.

W Kałuszu fundacya utworzona d. 1. stycznia 1848 r. a zostająca pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac., z której 27

ubogich pobierają po 1 zł. do 1 zł. 30 c. miesięcznie. Majątek zakładowy wynosi 170 złr. m. k. W roku ubiegłym dochody fundacyi wynosiły 478 zł. 54 c.

W Rozdole w powiecie Żydaczowskim, fundacya na dwunastu ubogich obu płci, utworzona w r. 1730 przez Michała Rzewuskiego. Majątek zakładowy którym zawiaduje przeor klasztoru karmelitańskiego, wynosi 17.000 złp. a dochód ostatniego roku 120 zł. w. a.

Tamże istnieje drrga fundacya dobroczynna zostająca pod zarządem zwierzchności gminnej a przeznaczona na wsparcia dla gmin Rozdół, Brzezina, Krupsko i Malechów. Utworzona została przez Kazimierza hr. Rzewuskiego a zatwierdzona rozporządzeniem namiestnictwa z d. 7. listopada 1857 r. l. 33.284. Majątek zakładowy wynosi 5000 złr. m. k. a dochód ostatniego roku 262 zł. 50 c. w. a.

W Kochawinie w powiecie Żydaczowskim, fundusz do wspierania ubogich ob. łac. pod zarządem proboszcza ob. łac. z majątkiem

zakładowym 420 zł. w 5% papierach publicznych i 13 zł. 82 c. w książeczkach kasy oszczędności. Fundusz ten utworzony został w r. 1864 przez ks. Józefa Galickiego.

W Żurawnie w powiecie Żydaczowskim fundusz do wspierania ubogich ob. łac. pod zarządem proboszcza ob. łac. utworzony z kar policyjnych w r. 1864; majątek zakładowy wynosi 430 zł. w 5% papierach państwa i 1 zł 57 c. w gotówiznie. Prócz tego jest w Żurawnie drugi fundusz dla ubogich ob. gr. kt. utworzony w r. 1863 przez tamtejszego proboszcza ob. gr. kt. ks. Onufrego Martynowicza, wyposażony kapitałem 50 zł. w obligacjach 5% i 10 zł. 23 c. wal. austr. w książeczkach kasy oszczędności.

W Roźniatowie w powiecie Doliniańskim, fundacja do wspierania ubogich do pracy niezdolnych, utworzona w r. 1855 a zostająca pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac. i zwierzchności gminnej. Majątek zakładowy tej fundacji wynosi 735 zł. w obligacjach 5%.

W Stanisławowie fundacja na utrzymanie i wyżywienie ubogich, obecnie 70. Fundacja ta utworzona została z darów dobroczynnych i weszła w życie w maju 1857 r. Zawiaduje nią proboszcz miejscowy ob. łac. wraz z wierzchnością gminną. Dochód ostatniego roku wynosił 1363 zł. 14 c. w. a.

Istnieje tutaj jeszcze druga fundacja utworzona w r. 1849 przez Stowarzyszenie pań, a mająca na celu niesienie pomocy podupadłym, znanym z poczciwości mieszkańcom na opędzenie gwałtowniejszych potrzeb za nadejściem zimy. Majątek zakładowy pod zarządem naczelnika powiatowego wynosi 1505 złr. m. k. Obecnie korzysta z tej fundacji dwunastu ubogich. Została ona zatwierdzona rozporządzeniem namiestnictwa z dnia 14. października 1857 r. l. 38.461.

W Haliczu w powiecie Stanisławowskim, fundusz do wspierania ośmiu ubogich a mianowicie 3 mężczyzn i 3 kobiet religii chrześ., jednego izraelity i jednego Karaity. Utworzony został ten fundusz przez gminę dnia 5. sierpnia 1857 r. na pamiątkę pobytu tamże J. E. c. k. namiestnika Agenora hr. Gołuchowskiego i zostaje pod zarządem zwierzchności gminnej. Dochód ostatniego roku wynosił 130 zł. 45 c.

W Maryampolu w powiecie Stanisławowskim fundusz na trzech ubogich płci męskiej utworzony w r. 1762 przez właściciela tych dóbr księcia Jana Kajetana Jabłonowskiego. Majątek zakładowy wynosi 1464 złr. m. k. a dochód ostatniego roku 62 zł. 21 c. wal. austr. Zawiaduje nim proboszcz ob. łac.

W Nadwórnie fundacja wdowy Zofii ze Stanisławowie, małżonki Pawła Kuropatwy, właścicielki Pasieczny w r. 1667, do wspierania ubogich, obecnie sześciu. Majątek zakładowy zostający pod zarządem proboszcza ob. łac. wynosi 925 zł. 68 c. Dochód ostatniego roku 28 zł. 26 c. w. a.

W Tyśmienicy w powiecie Tłumackim, zakład utrzymania i wyżywienia miejscowych ubogich, obecnie dziewięciu, fundowany przez dawnych właścicieli Tyśmienicy a zatwierdzony rozporządzeniem ówczesnego gubernium z dnia 10. listopada 1843. Majątek zakładowy wynosi 3120 złpol. czyli 780 zł. w. w. a dochód ostatniego roku 22 zł. 40 c. w. a. Zarząd sprawuje konwent OO. Dominikanów w Tyśmienicy.

W Buczaczu, zakład utrzymania i wyżywienia dwunastu ubogich, w połowie mężczyzn, w połowie kobiet; utworzony został przez tamtejszego proboszcza, księdza Michała Dąbrowskiego i zostaje zawsze pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac. Majątek zakładowy wynosi 20.580 zł. w. a. a dochód ostatniego roku 1218 zł. wal. austr.

W Horodence, zakład utrzymania dwunastu ubogich 6 męż. i 6 kobiet, fundacji Mikołaja Potockiego jednocześnie z klasztorem dla księży Misyonarzy w r. 1754, zatwierdzony rozporządzeniem gubernialnem z d. 7. lipca 1820 r. l. 30.129. Dochód ostatniego roku wynosił 445 zł. w. a. Zakład zostaje pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac.

W Busku w powiecie Kamioneckim, fundacja na utrzymanie 5 ubogich miejscowych utworzona w r. 1783 przez ks. Stefana Mikulskiego kanonika kapituły Lwowskiej, a zostająca pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac. Majątek zakładowy wynosi 2777zł. wal. austr., dochód ostatniego roku 56 zł. w. a.

W Nowym Milatynie w powiecie Kamienieckim, fundacja na utrzymanie czterech ubogich miejscowych, utworzona w r. 1831 przez Nepomucena Alexius z majątkiem zakładowym 2500 zł. Dochód ostatniego roku wynosi 106 złr. m. k. Fundacja zostaje pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac.

W Zborowie w powiecie Złoczowskim, fundacja królewicza Jakóba Sobieskiego utworzona w r. 1727 a wyposażona kapitałem 1482 zł. 10 c. w obligacjach, niosących rocznie 142 zł. 23 c. która to suma bywa obracana na zaopatrzenie ubogich. Fundację zawiaduje proboszcz miejscowy ob. łac.

W Pomorzanach w powiecie Złoczowskim, zakład zaopatrzenia dla sześciu ubogich miejscowych pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac. Zakład ten fundowany przez króla Jana Sobieskiego posiada majątek częścią w naturaliach częścią w obligacjach. Dochód ostatniego roku wynosił 211 zł. w. a.

W Żelechowie w powiecie Kamioneckim, fundusz na jednego ubogiego utworzony przez niewiadomego dobroczyńcę. Kapitał zakładowy pod zarządem proboszcza ob. łac. wynosi 515 złr. m. k.

W Tarnopolu, zakład utrzymania dla ubogich i kalek bez przytułku, obecnie 8 głów; fundowany przed zajęciem Galicji przez Dominika Potockiego dziedzica Tarnopola. Majątek zakładowy lokowany częścią w obligacjach, częścią w gruntach przynosi rocznie 466 zł. 32 c. w. a. Zawiaduje nim proboszcz miejscowy ob. łac.

W Skałacie, fundacja na ubogich miejscowych nie mających przytułku, obecnie pięciu. Utworzona przez Annę z Lanckorońskich łvoto Firlejową 2o. Kalinowską, właścicielkę Skałatu w roku 1734. Majątek zakładowy pod zarządem miejscowego proboszcza ob. łac. wynosi 1150 zł. w. a. dochód ostatniego roku 46 zł. 19 c.

W Wiśniowczyku w powiecie Trębowelskim, fundusz do zaopatrzenia ubogich miejscowych, obecnie dwóch. Utworzył go Michał Sołtyk niegdyś dziedzic tych dóbr. Majątek zakładowy wynosi 159 zł. 60 c. wal. austr. funduszem zawiaduje proboszcz miejscowy obrz. łac.

W Zbarażu, zakład zaopatrzenia ubogich, przytułku nie mających; utworzony został ze składek a zatwierdzony rozporządzeniem gubernialnem z d. 19. października 1798 r. l. 30.148. Majątek zakładowy zostający pod zarządem miejscowego proboszcza obrz. łac. wynosi 3065 zł. w. a. i stanowi fundusz utrzymania dla sześciu ubogich. Dochodu w roku ostatnim było 189 zł. w. a.

W Zaleszczykach fundacja na ubogich, wyposażona kapitałem 735 zł. w. a. utworzonym w r. 1827 ze składek. Dochód ostatniego roku wynosił 166 zł. 42 c. w. a. Fundacją zawiaduje proboszcz miejscowy ob. łac.

W Budzanowie w powiecie Czortkowskim, zakład utrzymania ubogich miejscowych, obecnie sześciu, pod zarządem proboszcza ob. łac. Pierwszy fundator tego zakładu nie jest wiadomy, urządził go nanowo w r. 1844 Aleksy Fröhling pensjonowany registrant urzędu obwodowego. Majątek zakładowy składa się z dwóch obligacji państwa po 150 zł.

W Kopeczynie w powiecie Husiatyńskim, zakład przytułku dla ubogich miejscowych do pracy niezdolnych, obecnie szesnastu. Utworzony został w r. 1841 przez Michała Wszelaczyńskiego justycyaryusza. Majątek zakładowy którym zawiaduje proboszcz miejscowy ob. łac. wynosi 850 zł. m. k. a dochód ostatniego roku 44 zł. 62 c. w. a.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Galicyjska kolej żelazna Karola Ludwika.

II.

Do rzędu przedmiotów, których transport w roku 1868 w porównaniu z latami przeszłymi, znacznie się powiększył, w pierwszym miejscu sól policzyć wypada. Transportowano jej prawie 1,200.000 cetnarów, o 350.000 cetnarów więcej niż w 1866 roku. Wnosić stąd można, że zwykle wozy furmańskie, które w dawnych czasach sól transportowały i przez kilka lat obok kolei żelaznych utrzymać się zdołały, teraz tej konkurencji wytrzymać nie zdołają i w rzadkich tylko przypadkach, pod wpływem wyjątkowych okoliczności, do transportu soli używane być mogą.

W roku 1867 przybył kolejom galicyjskim nie zwykły dotąd artykuł przewozu, cukier rosyjski, z południowych prowincyj Imperyum przez Czerniowce i Lwów na Warszawę do Petersburga transportowany. Cukru tego przewieziono przeszło 50.000 cetnarów. Pomimo dłuższej drogi transport cukru taniej jednak wypadać musi niż na kibitkach i sankach, w każdym zaś razie zysk na czasie i pospiechu bardzo jest znaczny.

Wielki wywóz zboża z Galicji w pierwszej połowie 1867 roku, skutek błogosławionych urodzajów poprzedzającego 1866 roku, na-

stręczył kolei Karola Ludwika rubrykę przychodu, jakiej dotąd prawie nie miała. Wagony jej transportowały zboże galicyjskie bezpośrednio do Manheimu, do Nancy, do Chalons, do Amsterdamu, Hamburga i Hanoweru z jednej strony, do Wrocławia, Szczecina, Bydgoszczy z drugiej. Inne koleje zapłaciły jej od użycia wagonów przeszło 116.000 zł. w. a. której to cyfry przychód z tej rubryki poprzednio nigdy nie osiągał.

W dziale towarów z zagranicy do Galicji sprowadzanych, zwiększył się w roku 1867 prawie w dwójnasób transport manufaktur, mianowicie wyrobów wełnianych i bawełnianych. Snać urodzaje poprzedniego roku wpłynęły na powiększenie konsumpcji przedmiotów do wygod życia służących. Wywóz szmat zwiększył się o 19.000 cetnarów w porównaniu z rokiem poprzednim, co dowodzi, iż Galicja posiada dostateczne zapasy surowego materiału do wyrobu papieru służącego. Życzyć sobie wypada, żeby na wzór Czerlańskiej fabryki więcej podobnych zakładów powstać mogło. Pomyślny stan tej fabryki zachęciłby do tego powinien, zwłaszcza że popyt na wyroby fabryki Czerlańskiej jest tak wielki, iż produkcya ani w części zaspokoić go nie zdoła, jak się o tem z ostatniego sprawozdania zarządu tej fabryki przekonać można.

W przeszłym roku kolej Karola Ludwika postarała się o zmianę statutów, w skutek której tylko zarząd ogólnych spraw jej w Wiedniu pozostał, całą zaś Dyrekcyę ruchu do Lwowa przeniesiono. Uprościło to w wysokim stopniu manipulacyę, dodało popędowi więcej sprężystości i przyczyniło się do zmniejszenia wydatków, które zaiste w roku 1867 były nader uniarkowane.

Właśnie w toku pisania niniejszego wywodu a już po wydrukowaniu poprzedzającego numeru „Dodatku do Gazety Lwowskiej“, nadeszła relacya z odbytego walnego Zgromadzenia akcyonaryuszów. Powiedzieliśmy w poprzednim numerze iż gdyby czysty dochód 1867 r. w całości między akcyonaryuszów rozdzielono, w takim razie akcyonaryuszom przyniosłoby procentu i dywidendy przeszło 12 od sta. Wypowiedzieliśmy zarazem nadzieję, że walne zgromadzenie część czystego dochodu na przyszły rok odłoży, zwłaszcza, iż rok obecny 1868 tak świetnych rezultatów nie zapowiada. Nadzieja nasza ziściła się w zupełności, walne bowiem zgromadzenie postanowiło sumę 300.0000 zł. wal. austr., z czystego dochodu roku 1867 przenieść na rok 1868 tak, iż akcyonaryuszom wypłacona będzie dywidenda tylko po 4½ od sta, co wraz z procentem 5 od sta, poprzednio już opłaconym, 9½ od sta czystego dochodu od akcyonaryuszów uczyni. Piękny to zaiste dochód, prawie taki jakim tylko kolej północna, między kolejami w monarchii austriackiej, poszczycić się może. Nie wiemy dotąd jaki się rezultat w roku bieżącym 1868 okaże. Jeżeli urodzaje w Galicji będą choćby tylko średnie, a popyt na zboże utrzymywać się będzie, w takim razie można mieć nadzieję, iż w roku 1868 kolej Karola Ludwika wykaże rezultat zadawalniający, chociaż może mniej świetny niż w poprzednim 1867 roku. Teraz na każdy przypadek procent a może i mierna dywidenda są już dla akcyonaryuszów zapewnione, walne bowiem zgromadzenie, przenosząc część zysku na rok 1868 dowiodło, iż nie tylko chwilę obecną, ale i przyszłość całego przedsiębiorstwa ma na widoku.

Wspomnieć teraz musimy o nowem przedsiębiorstwie kolei Karola Ludwika, o budowie drogi żelaznej ze Lwowa do Brodów i do Tarnopola aż do granicy rosyjskiej, na którą to budowę kolej Karola Ludwika najwyższą uzyskała koncesyą i samą budowę już rozpoczęła. Rząd zagwarantował jej 50.000 zł. w. a. w srebrze czystego dochodu na milę, natomiast kolej Karola Ludwika zobowiązała się do zniżenia swej taryfy w ten sposób, iż opłata od przewozu osób w III. klasie ustanowiona została na 14 centów na milę, opłatę zaś od transportu zboża i soli zniżono do 1¼ centa, od drzewa do 1¾ centa, od węgla kamiennego do 1 centa, a od kamieni, rudy i surowcu żelaza do 1½ centa na milę od cetnara wagi cłowej. Nowa taryfa od chwili rozpoczęcia ruchu na nowych liniach obowiązywać będzie na całej przestrzeni kolei Karola Ludwika. Z wielu stron utrzymywano, iż dotychczasowe ceny przewozu osób i towarów na tej kolei droższe są niż na wszystkich kolejach monarchii austriackiej. Rezultat badań w tym względzie zarządzonych okazał, iż mniemanie takowe jest mylne. Są w Austrii koleje żelazne, później nawet koncesyonowane, na których przewóz osób i transport towarów drożej jeszcze kosztuje, chociaż zaprzeczyć nie można, iż ceny kolei Karola Ludwika daleko są wyższe niż kolei pruskich, co jednak odmiennemu zupełnie stanowi rzeczy i brakowi konkurencyi rzek spławnych przypisać należy, jak to już w „Gazecie Lwowskiej“ wykazaliśmy, mówiąc o zażaleniu pod

tym względem przez Lwowską Izbę handlowo-przemysłową do c. k. Namiestnictwa galicyjskiego wniesionem.

Dla zebrania funduszy na nową budowę, Rada zawiadowcza kolei Karola Ludwika postanowiła wydać 20.000 akcji III. emisji po nominalnym kursie 210 zł. w. a. i wydać je w ten sposób, iżby tylko właściciele akcji dawniejszych emisji do powzięcia nowych akcji przypuszczeni byli. Kurs bowiem akcji Karola Ludwika stał w owym czasie znacznie wyżej pari, korzyść więc dla pobierających nowe akcyonaryuszów al pari była widoczną. Kto posiadał 5 akcji dawniejszych emisji, ten miał prawo do jednej nowej akcji. Pomimo chwilowego zysku nie wszyscy jednak właściciele dawnych akcji okazali się pochopni do wzięcia nowych i nie już 20.000 lecz tylko 16.000 nowych akcji na tej drodze ulokować się dało. Ponieważ zaś fundusze za nowe akcyonaryusze zebrane, chociażby i w zupełności w obieg puszczane były, żadną miarą na opędzenie kosztów budowy nowych linii wystarczyc nie mogły, przeto Rada zawiadowcza postanowiła prócz nowych 20.000 akcji po 210 zł. w. a. wydać jeszcze 36.000 obligacji pierwszeństwa II. emisji po 300 zł. w. a. Z tych zaś obligacji pierwszeństwa Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu nabył 20.000 na własny rachunek, po jakim kursie sprawozdanie przemieca, chociaż to rzecz wcale nie obojętna. Pozostałe 16.000 obligacji później w miarę potrzeby i nadarzonej sposobności spieniężone być mają.

Budowa nowych linii jak wyżej powiedzieliśmy rozpoczęta już została a mianowicie linią ze Lwowa do Brodów, 12¼ mili długości mającą, Rada zawiadowcza jeszcze w jesieni 1867 roku wypuściła w antreprzyę spółce galicyjskiej, za sumę ryczałtową 3,506.372 zł. w. a. Spółka ta wzięła zarazem na własny rachunek przeprowadzenie wszelkich expropryacji za sumę także ryczałtowo ustanowioną 670.000 zł. wal. austr. Termin ukończenia wszelkich robót oznaczony został do dnia 1. października 1868 r., tak iż spodziewać się można, iż w tym jeszcze roku kolej żelazna ze Lwowa do Brodów w ruch puszczona będzie.

Od połowy prawie drogi linii Lwowsko-Brodzkiej, ze Złoczowa, prowadzona będzie linia Tarnopolska. I budowa drugiej tej linii już jest rozpoczęta. Ta sama bowiem spółka krajowo-galicyjska wzięła w antreprzyę budowę pierwszej stacyi ze Złoczowa do Krasnego, długości 3¾ mili, za sumę ryczałtową 670.000 zł. w. a. z dodaniem sumy 100.000 zł. w. a. także ryczałtowo ustanowionej, za przeprowadzenie wszelkich expropryacji. Termin ukończenia robót na pierwszej tej stacyi do Tarnopola, także na dzień 1. października 1868 r. oznaczony został. Można więc mieć nadzieję, iż w ciągu przyszłego 1869 roku linia Tarnopolska w zupełności ukończona będzie.

Za sumy wyż wymienione spółka krajowa zobowiązała się do uskutecznienia wszelkich robót ziemnych i nadziemnych, materiały zaś do całkowitego urządzenia i wykwapowania kolei, a mianowicie szyny, wagony osobowe i towarowe ze wszelkimi przyborami, Rada zawiadowcza zakontraktowała w najznakomitszych fabrykach monarchii austriackiej. Między innymi 318.400 cetnarów szyn żelaznych i stalowych dostarczyć mają arcyksiążęca administracya przemysłowa w Cieszynie, huty barona Rotschylda w Witkowicach i rządowe fabryki żelaza w Ronicach na Węgrzech.

Nowe te linie galicyjskiej kolei Karola Ludwika zetknąć się mają z rosyjskimi drogami żelaznymi pod Wołoczyskami, według konwencji między rządami rosyjskim i austriackim pod dniem 8/20 sierpnia 1867 r. zawartej.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że kolej Karola Ludwika znaczne odniesie korzyści przez budowę nowych linii, które z rosyjskimi kolejami łączyć się będą. Tym bowiem sposobem wielka część produktów rosyjskiego Podola i Wołynia na drogę przez Galicyę ku zachodowi zwrócona zostanie. Chociaż zaś zboże głównym a podobno i jedynym jest przedmiotem wywozu rzeczonych prowincyj rosyjskich, urodzaj więc lub nieurodzaj stanowczy wpływ na cały ruch handlowy znacznie wywiera, to jednak w każdym razie ogół przedmiotów, które kolej Karola Ludwika będzie miała do transportowania o wiele się powiększy i znaczenie tej kolei bardzo się podniesie. Będzie ona arteryą komunikacyjną między zachodem Europy a całą głębią rosyjskiego Imperyumu, arteryą która w późniejszych czasach nawet do kolei moskiewsko-petersburgskiej dosięgnąć może. W skutek zaś takiego połączenia handel galicyjski z cesarstwem rosyjskim znacznie się ożywi. Galicja stanie się z czasem punktem środkowym w stosunkach handlowych między zachodem europejskim a Rosyą pośredniczącym. Z tego więc powodu budowę dróg żelaznych do Brodów i Tarnopola jako wypadek dla kraju naszego bardzo pożądanym, szczerze powitać możemy.

Wychowanie publiczne. Dotacje szkół ludowych w Galicyi.

(Ciąg dalszy. — Ob. nr. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18. i 19.)

52. Powiat Kałuski.

Szkoła główna parafialna w Kałuszu. Dotacyi 1840 zł. Prezentuje gmina. Szkoła panieńska w Kałuszu nowym. 152 zł. 15 c. dotacyi 200 □° ogrodu, pomieszkanie, 6° dREW. Prezentuje gmina.

Liczba porządkowa	Miejsce szkoły	Szkoła systemizowana					Komu przy- służa prawo prezentacyi	Liczba porządkowa	Miejsce szkoły	Szkoła systemizowana					Komu przy- służa prawo prezentacyi	
		D o t a c y a w								D o t a c y a w						
		pieniąd.		naturaliach						pieniąd.		naturaliach				
złr.	c.	zboża mierzyc	wiązek słomy	ogród	drzewa sągów	złr.	c.	zboża mierzyc	wiązek słomy	ogród	drzewa sągów					
1	Babin	78	75	—	—	6°		28	Nowice	173	—	—	—	1m. 80°	—	dwór
2	Bereźnica szlacheck.	84	—	—	—	6°		29	Petranka	78	80	37½	—	—	5°	"
3	Bołochów	—	—	—	—	—		30	Podhorki	84	—	—	—	—	5°	proboszcz
4	Berłohy	28	70	—	—	4°		31	Modmichale	105	42	—	—	—	4°	dwór
5	Broszniów	80	—	—	—	opał		32	Pojto	63	—	20	—	1m. 400°	2°	gmina
6	Chocin	—	—	—	—	—		33	Przewoziec	87	—	6	—	—	8°	"
7	Dobrowlany	63	—	—	—	opał	proboszcz	34	Przysłup	70	50	40	—	—	opał	dwór
8	Dołha	145	40	14	—	8°	konsyst.	35	Równia	84	—	—	—	400□°	4°	gmina
9	Dołhe	105	—	—	—	4°	gmina	36	Rypianka	84	—	—	—	—	52 fur	"
10	Dołpotów	77	—	—	—	6°	"	37	Siwka	131	25	12	—	—	6°	"
11	Grabówka	—	—	—	—	—	"	38	Siwka	80	—	—	—	—	9°	"
12	Hołyń	160	—	—	—	—	"	39	Seredne	—	—	—	—	—	—	"
13	Jaworówka	53	50	—	—	opał	"	40	Sliwki	91	70	—	—	—	3°	dwór
14	Jasień	69	79	30	—	—	dwór	41	Studzianka	85	—	6	—	—	6°	gmina
15	Kadobna	105	—	—	—	12 fur	proboszcz	42	Tomaszowce	189	—	—	—	¼ morg.	6°	"
16	Kamiień	63	—	—	—	opał	gmina	43	Topólsko	—	—	—	—	—	—	"
17	Kopanka	—	—	—	—	—	"	44	Turzyłów	105	—	—	—	—	4°	"
18	Krasne	105	—	—	—	5°	dwór	45	Ugarsthal	150	13	—	—	6 m.	—	"
19	Kropiwnik	105	—	21¼	—	15 fur	gmina	46	Uhrynów średni	105	—	—	—	—	4°	proboszcz
20	Landestreu	105	—	—	—	—	"	47	Uhrynów stary	60	—	—	—	—	opał	gmina
21	Łdziany	—	—	—	—	—	"	48	Wierzchnia	105	50	—	—	—	—	"
22	Majdan	—	—	—	—	—	"	49	Wistowa	105	—	—	—	—	—	dwór
23	Medynia	84	—	8	—	6°	"	50	Wojniłów	237	75	—	—	—	—	gmina
24	Mysłów	105	—	—	—	50 fur	proboszcz	51	Zawadka	—	—	—	—	—	—	"
25	Mosciska	134	40	20	—	3 morg.	gmina i proboszcz	52	Zawój	—	—	—	—	—	—	"
26	Niebyłów	120	—	—	—	3°	dwór	53	Zbora	115	—	—	—	—	—	"
27	Niegowice	87	71	6	—	6°	gmina									

53. Powiat Kolbuszowski.

1	Sokołów	210	—	—	—	—	gmina	9	Cmolas	157	—	—	—	—	—	gmina
2	Raniżów (ewang.)	165	—	—	—	—	"	10	Kolbuszowa	248	95	—	—	4 m.	—	"
3	Raniżów	188	40	—	—	—	dwór	11	Niwiska	133	50	—	—	—	—	"
4	Wola Raniżowska	200	—	—	—	—	proboszcz	12	Trzęsówka	173	25	—	—	—	—	"
5	Lipnica	200	—	—	—	—	prob. w Dzikowcu	13	Górno	—	—	—	—	—	—	"
6	Dzikowiec	209	95	—	—	—	dwór	14	Nienadówka	100	—	—	—	—	—	"
7	Majdan	91	70	—	—	—	"	15	Ostrowy	105	—	—	—	—	—	"
8	Krządka	200	—	—	—	—	dwór w Mokrzyszow.									

54. Powiat Rzeszowski.

Szkoła główna w Rzeszowie. Dotacya 1396 zł. 50 c. Prezentuje gmina. Szkoła trywialna panieńska w Rzeszowie. Dotacya 672 zł. Prezentuje gmina.

1	Tyczyn	131	44	—	—	20 fur	hr. L. Wodziecki	22	Strzyżów	210	—	—	—	—	—	gmina
2	Zgłobień	210	—	—	—	6°	gmina	23	Grodzisko	210	—	—	—	—	—	proboszcz
3	Zaczernie	189	50	—	—	—	dwór i prob.	24	Dobrzeczków	210	—	—	—	—	—	"
4	Wysoka	120	—	—	—	8°	gmina	25	Kozłówek	180	60	—	—	—	—	"
5	*Biała	60	—	—	—	—	"	26	Głogów	284	37	—	—	—	—	dwór
6	*Budziwoj	120	—	—	—	—	"	27	Biała	—	—	—	—	—	—	"
7	*Dylagówka	90	—	—	—	—	"	28	Boguchwała	—	—	—	—	—	—	"
8	*Hermanowa	70	—	—	—	—	"	29	Borek	—	—	—	—	—	—	"
9	*Hyżne	60	—	—	—	—	"	30	Chmielnik	—	—	—	—	—	—	"
10	*Kielnarowa	70	—	—	—	—	"	31	Kraczkowa	—	—	—	—	—	—	"
11	*Lubenia	90	—	—	—	—	"	32	Krasne	—	—	—	—	—	—	"
12	*Łaka	70	—	—	—	—	"	33	Maława	—	—	—	—	—	—	"
13	*Siedliska	150	—	—	—	—	"	34	Mrówla	210	—	—	—	—	—	gmina
14	*Staromieście	90	—	—	—	—	"	35	Pobitna	—	—	—	—	—	—	"
15	*Trzebownisko	130	—	—	—	—	"	36	Przybyszówka	—	—	—	—	—	—	"
16	*Babica	120	—	—	—	—	"	37	Rafałowska wola	—	—	—	—	—	—	"
17	Błazowa	160	8	—	—	—	proboszcz	38	Słocina	—	—	—	—	—	—	"
18	Czudec	216	24	—	—	—	gmina	39	Stobierna	—	—	—	—	—	—	"
19	Futoma	150	—	—	—	—	proboszcz	40	Trzciana	—	—	—	—	—	—	"
20	Niebylec	169	—	—	—	—	"	41	Zabierzów	—	—	—	—	—	—	"
21	Połomyja	189	—	—	—	—	"									

55. Powiat Jasielski.

Szkoła główna w Jasle. Dotacya 1312 zł. 50 c. Prezentuje gmina. Szkoła trywialna dla panien w Jasle. Dotacya 315 zł. na mieszkanie 73 zł. 50 c. Prezentuje gmina.

1	Błazkowa	150	—	—	—	300□°	—	proboszcz	16	Pstrzegówka	115	—	—	—	—	—	proboszcz
2	Biezdzedza	150	—	—	—	—	—	w Buszkach	17	Sieklówka	122	—	—	—	—	—	"
3	Brzyska	210	—	—	—	—	—	proboszcz	18	Sowina	100	—	—	—	—	—	gmina
4	Cieszyna	190	—	—	—	2 m.	—	"	19	Świecany	189	—	—	—	—	—	gmina i proboszcz
5	*Cieklin	50	—	—	—	—	—	dwór	20	Szebnie	73	50	—	—	—	—	proboszcz
6	*Czerwna	60	—	—	—	—	—	proboszcz	21	Szerzyny	180	—	—	—	—	—	gmina
7	Dembowiec	210	—	—	—	—	—	"	22	Tarnowiec	144	—	—	—	—	—	konsystorz
8	Fryszak	210	—	—	—	—	—	"	23	Trzcienica	144	50	—	—	—	—	proboszcz
9	Gogółów	210	—	—	—	—	—	"	24	Warzyce	189	—	—	—	—	—	konsystorz
10	Kończycze	210	—	—	—	800□°	—	"	25	Wysoka	210	—	—	—	—	—	proboszcz
								gmina	26	Załęże	189	—	—	—	—	—	Rząd
									27	Januszkowice	—	—	—	—	—	—	"
11	Łączki	189	—	—	—	—	—	proboszcz	28	Kozłówek	189	—	—	—	—	—	gmina
12	Lubla	210	—	—	—	—	—	"	29	Niegłowice	—	—	—	—	—	—	"
13	Ołpiny	189	—	—	—	480□°	—	gmina i proboszcz	30	Sławęcina	—	—	—	—	—	—	"
14	Olszyny	210	—	—	—	1½ morg.	—	"	31	Wola cieklińska	—	—	—	—	—	—	"
15	Osobnica	210	—	—	—	—	—	gmina	32	Zurowa	—	—	—	—	—	—	"

U w a g a. Szkoły gwiazdką powyżej oznaczone, uważać należy za tymczasowe.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Dokumenta i dyplomy.

Wieliczka. Rok 1464.

Kazimirz IV. Jagiellończyk potwierdzając koronie przywileje na dobra i swobody przez poprzedników wydane, potwierdza je także Miastu Wieliczce.

1 In nomi(n)e dom(in)i amen Ad perpetuam rei memoriam Nos
Kazimirus dei gracia Rex Polonie Necnon Cracouie Sando-
 2 mirie | Siradie Lancicie Cuyauie Magnus Dux Lithwanie Russie
 Prussiae(ue) Necnon Culmen(sis) Elbingen(sis) Konigsbergen(sis)
 3 et Pomeranie Terrarum heres, et dominus. Significamus tenore
 p(ræ)ncium quibus expedit vniuersis p(ræ)sentibus | et futuris
 harum noticiam habituris. Quomodo recensentes et in animo
 reuoluen(tes), quanta puritatis affectione, et fidei integre con-
 4 stancia, Prelati Comites, Barones, milites, proceres, Nobiles Bur-
 genses, ceteriq(ue) Subditi et | Incole Regni n(ost)ri Polonie
 Sp(irit)uales et Seculares, personam n(ost)ram venerati sunt,
 atq(ue) dilexerunt, vt tandem felicis memorie Serenissimis prin-
 5 cipibus dom(in)is Wladislao genitore, et Wladislao ger-
 mano Regibus et predecessoribus | n(ost)ris carissimis deceden-
 tibus, Nos tanq(ua)m verum heredem et legitimu(m) Successo-
 rem ip(s)is in Regem et dominu(m) voluntatibus concordibus
 assumpseru(n)t Sacro(ue) Regni dyademate insignierunt. Cum
 6 igitur altissimo dirigente votis | eorundem Incolarum Regni n(o-
 st)ri, in n(ost)ram Maiestatem deliberate concurrentibus, pater-
 num huius sacri Regni Polonie nacti sumus solium, Dignum eapro-
 pter duximus in ip(s)os Incolas oculos pietatis nostre apperire,
 7 et eis hanc qua(m) | actu et opere veluti athlete fideles in no-
 bis exhibueru(n)t sinceritatis constanciam, gratitudine vti decet
 compensare. Vnde ex certa n(ost)ra sciencia prehabita sufficien-
 tissima deliberacione, animo beniuolo et voluntate n(ost)ra vltro-
 8 nea, ip(s)is | prelatibus Comitibus, Baronibus, militibus, proceribus,
 Nobilibus, Burgensibus, ceterisq(ue) Subditis et Incolis Regni
 n(ost)ri cuiuscu(n)q(ue) Status existant, sp(irit)ualis uel Secu-
 9 laris, et presertim Ciuitatis n(ost)re **Wyliczka** in Terra
 Cracouien(sis) | site, queq(ue) ip(s)ius Jura libertates et emu-
 nitates litteras ac priuilegia E(c)cl(es)iastica et Secularia, que
 a diue memorie prelibatis genitore ac germano, alysq(ue) Regi-
 bus, principibus, ducibus et dominis predecessoribus n(ost)ris Regni
 10 polonie | veris et legitimis heredibus super quibuscun-
 q(ue) datis in vita ip(s)orum rite et iuste emanatas, libertates
 et emunitates Sp(irit)uales et Seculares in se continen(tes), et
 11 quas hic | volumus habere pro insertis in om(n)ibus eorum punctis
 posicionibus articulis et clausulis vniuersis, ratificamus, innouamus,
 gratificamus, approbamus, et p(ræ)sentis scripti patrocinio con-
 firmamus, decernentes ip(s)a robur obtinere perpetue firmita-
 12 tis Promittimus insuper in verbo n(ost)ro Regio p(ræ)sentibus et
 spondemus, eorundem Ciuium et Incolarum de **Wyliczka**
 ip(s)orum hui(us)modi Jura libertates emunitates litteras et
 priuilegia per om(n)ia rata atq(ue) grata habere, et inconcussa
 13 iugiter et | inuolabiliter obseruare perpetue ac eis satisfacere
 cum effectu. Harum quibus Sigillum n(ost)r(u)m p(ræ)sentibus est
 subappensum testimonio l(ite)rarum Actum **Cracouie** feria
 quinta ante festa penthecosten Anno Domini **Millesimo qua-**
 14 **dringen(te)simo | sexagesimo quarto** P(ræ)sen-
 tibus, Reuerendo in Chr(ist)o patre domino Johanne Ep(iscop)o
 Cracouien(sis) Regni Polonie Cancellario Necnon Magnificis et
 15 Generosis Johanne de Thanczin Castellano Cracouien(sis) Johanne
 de Pyleza Cracouien(sis) Joh(an)ne | de Coszelecz Juniwladis-
 slauien(sis) palatinis Dobeslao Kmytha de Wyszyncze Castellano
 Lublinens(sis) Johanne de Rithwyani Marschaleo Jacobo de Dambno
 Thezaurario Regni Polonie Johanne de Tharnow Woynicien(sis)
 16 Felice de eade(m) | Tharnow Beczen(sis) Stanislao Wantrobka
 de Strzeleze Sandecen(sis) Castellanis, et alysq(ua)mpluribus fi-
 dedignis ad premia. Datum per manus prelibati Reuerendi in
 Chr(ist)o patris domini Johannis Ep(iscop)i Cracouien(sis) Regni
 17 polonie Cancellary | nobis sincere dilectj

Relacio eiusdem Reu(er)endi in Chr(ist)o p(at)ris d(omi)ni
 Joh(an)nis | E(pisco)pi Cracouien(sis) Regni Polonie Cancellary

Napisy na odwrotnej stronie:

Confirmacio R(egie) M(ajestatis) super om(n)ia priuilegia |
 sp(irit)ualia et secularia libertates ciuitat(is) attine(n)cia

Iam scriptum | habetur in dona(to) | Fol(io) 47

Casimiri | Nr. 70.

Nr. 35 Confirmatio Casimiri omnium Priuilegiorum Wielicien(sium)

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczys pamiątkę, My
Kazimirz z Bożej łaski Król Polski, tudzież ziem krakow-
 skiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, **Wielki**
Książę Litwy, Rusi i Prus, a chełmińskiej, elbląskiej, kró-
lewieckiej i pomorskiej ziemi Pan dziedziczny — Oznajmiamy
osnową niniejszego wszystkim, teraz i potem będącym, którzy
o tem wiedzieć mają: Rozważając i pomni, że Dostojnicy
duchowni, Komesowie, Rady, Rycerstwo, Moźni, Szlachta,
Mieszczanstwo i insi poddani i mieszkańcy duchowni czy świeccy
Naszego Królestwa polskiego tak nieskazitelnem przywiązaniem
i tak niezłomną wiernością Osobę Naszą uczcili i umiłowali, iż
nareście po sejsćiu świętej pamięci Najjaśniejszych Panów i
Krółów Władysława Rodzica i Władysława Brata, Po-
przedników Naszych najmilszych, Nas jako prawdziwego
dziedzica i prawowitego następcę na króla i pana zgodnemi
głosy sobie wybrawszy, świętą królestwa koroną ozdobili; gdy
więc za zrządzeniem Najwyższego, przy życzeniach tychże
Mieszkańców królestwa Naszego na Naszą Mość obradnie się
zgadzających, ojczysty tego świętego królestwa polskiego osią-
gnęliśmy tron: uważaliśmy przeto za rzecz godną, na tychże
Mieszkańców oczyma miłosciwemi spojrzeć, i onym ową ser-
deczną stałość, którą słowem i czynem jakby wierni zapaśnicy
dla Nas okazali, łaskawością jak przystoi nagrodzić. Dla tego
z pewnej świadomości, po rozwadze najdostateczniejszej, che-
tnym umysłem i z dobrej woli, tymże Dostojnikom duchownym i
świeckim, Radom, Rycerstwu, Możnym, Szlachcie, Mieszczan-
stwu tudzież innym poddanym i mieszkańcom królestwa Naszego,
któregokolwiek stanu-by byli, duchownego czy też świeckiego, a
*osobliwie Miasta Naszego **Wieliczki** w ziemi krakowskiej*
położonej, wszystkie prawa, wolności, swobody, listy i przy-
wileje kościelne i świeckie, które od świętej pamięci przerze-
czonych Rodzica i Brata lub innych Królów, Książąt i Panów,
Poprzedników Naszych, a prawdziwych i prawowitych królestwa
polskiego dzierzycieli, na jakiegokolwiek datami w życiu ich należycie
i słusznie wydane, swobody i wolności duchowne lub świeckie
w sobie zawierające, a które za przytoczone tu uważać chcemy,
we wszystkich szczegółach, ustępach, rozdziałach i określe-
niach uznajemy, ponawiamy, pochwalamy, potwierdzamy i powagę
pisma niniejszego umacniamy z tem postanowieniem, iż wiecznie
ważnemi i nienaruszonemi być mają. Nadto słowem Naszem
królewskiem przyrzekamy, i niniejszem zaręczamy, iż owe prawa,
wolności, swobody, listy i przywileje tychże Mieszczan i Miesz-
*kańców **Wieliczki** w zupełności za prawomocne i stałe mieć,*
stałe, ciągle i nienaruszenie zachowywać tudzież im skutecznie
zadość czynić będziemy. Na świadectwo czego pieczęć Naszą
*u niniejszego listu zawieszona. Działo się w **Krakowie** we*
*czwartek przed zielonemi świątkami lata Pańskiego **Tysiąc-***
nego Czterechsetnego Sześćdziesiątego Czwar-
***tego,** w przytomności Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza*
Jana Biskupa Krakowskiego, Kanclerza królestwa polskiego;
tudzież Wielmożnych i Rodowitych: Jana z Tęczyna Kasztelana
krakowskiego, Jana z Pilczy krakowskiego, Jana z Kościelca
inowrocławskiego, Wojewodów, Dobiesława Kmity z Wi-
śnicza Kasztelana lubelskiego, Jana z Rytwian Marszałka,
Jakóba z Dębian, Podskarbięgo królestwa polskiego, Jana
z Tarnowa wojnickiego, Szczęsnego z tegoż Tarnowa bieckiego,
Stanisława Wątrobki ze Strzelca sądeckiego, Kasztelanów, i
bardzo wielu innych przytem obecnych. Dano przez ręce wspo-
mnionego Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Jana Biskupa
krakowskiego, Kanclerza polskiego, szczerze Nam miłego.

Referat tegoż Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Jana
Biskupa krakowskiego a królestwa polskiego Kanclerza.

Potwierdzenie Królewskiej Mości przywilejów duchownych
i świeckich, swobód Miasta się tyczących.

Przepisane już; znajduje się na 47. karcie pamiętnikowej.

Kazimierza. Liczba 70.

Liczba 35. Potwierdzenie Kazimierza wszystkich przywi-
leją wielickich.

Pergamin, na którym powyższa osnowa pisana, ma u góry 541, u dołu 546, z lewej 232, z prawej 237 milimetrów. Złośliwa ręka rozdarła go, jak się zdaje przy odrywaniu pieczęci, od prawej dziurki pieczęciowej aż do dołu i kawałek w lewo, a od lewej dziurki aż do dołu i w górę aż ponad pierwszy wiersz.

Wolański Franciszek Ksawery.